

Név: Takács Edit

Szak: Magyar nyelv és irodalom MA, II. évfolyam (Anglisztika MA, II. évfolyam)

Tervezett OTDK-szekció: Kognitív nyelvészet

A dolgozat címe: Az események ábrázolásának lehetőségei a tárggyal összefüggésben

A dolgozat összefoglalása:

A dolgozat funkcionális nyelvészeti kiindulópontból vizsgálja néhány kiválasztott ige, illetve igecsoport által jelölt események megvalósulási és kidolgozási lehetőségeit a magyarban. Hipotézisem szerint az ige mint a megnyilatkozás propozicionális tartalmának sematikus hordozója meghatározza a megnyilatkozások kidolgozási és értelmezési lehetőségeinek fő sajátosságait. A világról szerzett tudásunk alapján absztrahált eseményséma a cselekvés vagy történés jellegzetes lezajlási módján túl sematikus módon megszabja a lehetséges részvevőket, a szereplők egymás közötti viszonyát, valamint funkciójukat a jelenetben. A megnyilatkozásokban ezeknek a tényezőknek a kidolgozottsága, valamint a jelenet ábrázolásának nézőpontja ikonikusan a nyelvi formákban is megjelenik. A dolgozat többek között rávilágít a tárgyi vonzat kitüntetett szerepére a jelenetek megkonstruálásában, ugyanakkor a tranzitivitást skalárisan kezelve csak fokozati különbséget feltételez a különböző esetek között, amely a vonzatstruktúrán belüli viszonylagos rugalmasságot is magyarázhatja az esetragok váltakozásában. A dolgozat célja, hogy rámutasson néhány olyan összefüggésre a különböző események fogalmi és szerkezeti megkonstruálásával kapcsolatban, amelyek a későbbi kutatások kiindulópontjaként szolgálhatnak.